

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 192/22

Luxemburg, 30 november 2022

Arrest van het Gerecht in zaak T-101/18 | Oostenrijk/Commissie

Bouw van nieuwe kernreactoren: het Gerecht verwerpt het beroep van Oostenrijk tegen de door de Commissie goedgekeurde Hongaarse investeringssteun

Bij besluit van 6 maart 2017¹ (hierna: „bestreden besluit”) heeft de Europese Commissie de investeringssteun goedgekeurd die Hongarije had aangemeld voor de staatsonderneming MVM Paks II Nuclear Power Plant Development Private Company Limited by Shares (hierna: „vennootschap Paks II”). De steun heeft betrekking op de exploitatie van twee kernreactoren die in aanbouw zijn op de locatie van de kerncentrale van Paks. Die kernreactoren moeten de vier reeds op die locatie geëxploiteerde kernreactoren geleidelijk gaan vervangen.

Deze investeringssteun (hierna: „betrokken steun”), die in wezen bestaat in het kosteloos ter beschikking stellen van de nieuwe kernreactoren aan de vennootschap Paks II met het oog op de exploitatie ervan, wordt grotendeels gefinancierd door een lening in de vorm van een doorlopende kredietfaciliteit van 10 miljard EUR die door Rusland aan Hongarije is verstrekt in het kader van een intergouvernementele overeenkomst inzake samenwerking op het gebied van het vreedzaam gebruik van kernenergie. Overeenkomstig deze overeenkomst werd de bouw van de nieuwe kernreactoren door middel van een rechtstreekse gunning toevertrouwd aan Nizhny Novgorod Engineering Company Atomenergoproekt (hierna: „JSC NIAEP”).

In het bestreden besluit heeft de Commissie overeenkomstig artikel 107, lid 3, onder c), VWEU verklaard dat de betrokken steun verenigbaar is met de interne markt indien bepaalde voorwaarden worden vervuld. Volgens die bepaling kunnen steunmaatregelen die zijn bedoeld om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, verenigbaar met de interne markt worden verklaard, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

Oostenrijk heeft een beroep tot nietigverklaring van het bestreden besluit ingesteld.

Beoordeling door het Gerecht

In de eerste plaats verwerpt het Gerecht het middel dat het bestreden besluit onrechtmatig is omdat de Commissie de betrokken steun verenigbaar met de interne markt heeft verklaard, hoewel de rechtstreekse gunning van de opdracht voor de bouw van nieuwe kernreactoren aan JSC NIAEP schending oplevert van de Unierechtelijke aanbestedingsregels.

¹ Besluit (EU) 2017/2112 van de Commissie van 6 maart 2017 betreffende de maatregel/steunregeling/staatssteun SA.38454 – 2015/C (ex 2015/N) die Hongarije van plan is ten uitvoer te leggen ter ondersteuning van de ontwikkeling van twee nieuwe kernreactoren in de kerncentrale Paks II (PB 2017, L 317, blz. 45).

In dit verband heeft Oostenrijk met name aangevoerd dat de gunning van de opdracht voor de bouw van de nieuwe reactoren onlosmakelijk verbonden was met de betrokken steun, zodat de Commissie verplicht was om de steun ook te toetsen aan de aanbestedingsregels van de Unie. Volgens Oostenrijk blijkt bovendien uit het arrest Oostenrijk/Commissie² dat de Commissie de betrokken steun aan die aanbestedingsregels had moeten toetsen, los van de vraag of de gunning van de bouwopdracht een aspect betreft dat onlosmakelijk met de steun verbonden is.

Het Gerecht is het om te beginnen niet eens met het betoog van Oostenrijk dat is gebaseerd op het arrest Oostenrijk/Commissie. Uit dat arrest volgt dat de door de steun bevorderde economische bedrijvigheid verenigbaar moet zijn met het Unierecht, maar Oostenrijk heeft in deze zaak niet aangevoerd dat de ondersteunde bedrijvigheid, namelijk de productie van kernenergie, in strijd is met dat recht. Daarnaast blijkt uit dat arrest niet dat het Hof niet langer vasthoudt aan zijn rechtspraak dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen aspecten die onlosmakelijk verbonden zijn met het doel van de steun en aspecten die dat niet zijn, en aldus de omvang van het toezicht van de Commissie in een procedure ter beoordeling van de verenigbaarheid van staatssteun met de interne markt heeft willen uitbreiden.

Indien erkend zou worden dat de Commissie, ongeacht de band tussen het betrokken aspect en het doel van de steun, verplicht is om in die procedure definitief een standpunt in te nemen over het al dan niet bestaan van een schending van andere Unierechtelijke bepalingen dan die inzake staatssteun, zou dit bovendien in strijd zijn met de procedurele voorschriften en waarborgen die specifiek zijn voor de procedures die speciaal voor het toezicht op de handhaving van die bepalingen zijn voorgeschreven, alsook met het beginsel van de autonomie van de administratieve procedures en de beroepsmogelijkheden.

Tegen deze achtergrond is het Gerecht vervolgens van oordeel dat het besluit tot gunning van de opdracht voor de bouw van de twee nieuwe reactoren, dat aan de betrokken steunmaatregel vooraf is gegaan, geen aspect is dat onlosmakelijk verbonden is met de steun. De organisatie van een aanbestedingsprocedure en de eventuele inschakeling van een andere onderneming voor de bouw van de reactoren zouden geen invloed hebben gehad op het doel van de steun, namelijk de kosteloze terbeschikkingstelling van twee nieuwe reactoren voor de exploitatie ervan, of op de begunstigde van de steun, namelijk de vennootschap Paks II. Zelfs indien een aanbestedingsprocedure invloed zou hebben gehad op de hoogte van de steun, hetgeen Oostenrijk niet heeft aangetoond, zou deze omstandigheid op zich overigens geen gevolgen hebben gehad voor het voordeel dat die steun voor de begunstigde ervan vormde, namelijk de kosteloze terbeschikkingstelling van twee nieuwe reactoren met het oog op de exploitatie ervan.

Tot slot wijst het Gerecht erop dat de Commissie, anders dan Oostenrijk betoogt, in het bestreden besluit mocht verwijzen naar de beoordeling die zij had verricht in de niet-nakomingsprocedure die eerder was gevoerd en waarin zij tot de slotsom was gekomen dat de rechtstreekse gunning van de bouw van de twee nieuwe reactoren aan JSC NIAEP niet in strijd was met de Unierechtelijke aanbestedingsregels. Het rechtszekerheidsbeginsel verbiedt namelijk dat de Commissie de gunning van de bouwopdracht opnieuw onderzoekt in de staatssteunprocedure als er geen nieuwe informatie is opgedoken na het tijdstip waarop zij heeft besloten de niet-nakomingsprocedure te beëindigen.

In de tweede plaats oordeelt het Gerecht dat de middelen dat er sprake is van een onevenredige verstoring van de mededinging en van ongelijke behandeling waardoor producenten van hernieuwbare energie van de geliberaliseerde interne markt voor elektriciteit worden uitgesloten, niet kunnen slagen. Het herinnert er in dit verband aan dat de lidstaten vrij zijn om de samenstelling van hun energiemix te bepalen en dat de Commissie niet kan eisen dat overheidsmiddelen worden toegewezen aan alternatieve energiebronnen.

In de derde plaats verwerpt het Gerecht, na het middel met betrekking tot de versterking of totstandbrenging van een machtspositie op de markt te hebben afgewezen, ook het middel waarmee wordt betoogd dat er een risico is voor de liquiditeit van de Hongaarse groothandelsmarkt voor elektriciteit.

² Arrest van 22 september 2020, Oostenrijk/Commissie, [C-594/18 P](#) (zie ook [PC nr. 112/20](#)).

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden en tien dagen vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Volg ons!

